

entre dones

Revista semestral

Ajuntament de Manlleu
Ajuntament de Roda de Ter
Ajuntament de Vic
Consorti de la Vall del Ges,
Orís i Bisaura

Núm. 6

L'apunt
L'educació, un compromís

Elles actuen
El tren de la coeducació

Parlem de
Sense coeducació
conscient, fracassarem

Sortim al carrer
Més iguals
que diferents

En primera persona
Entrevista amb
Mercè Otero Vidal

Pluja de sentits
Pilarín Bayés
ens dedica ...

Iguals però diferents ... reflexions des de la coeducació

Presentació

Torna el 8 de març i una nova revista Entre Dones. Aquesta data no és un simple apunt en una agenda, sinó que està present en el nostre treball de cada dia perquè, malauradament, les reivindicacions pels drets de les dones són encara necessàries i plenament vigents. Les nostres regidories de diferents municipis de la comarca d'Osona superant diferències i colors polítics, treballen conjuntament en activitats i accions de sensibilització per promoure la igualtat d'oportunitats i la reivindicació dels drets de les dones en els diferents àmbits de la vida quotidiana.

La celebració del 8 de març, no es basa en un únic fet ni tampoc ha tingut sempre el mateix sentit, però és una data que simbolitza la lluita de les dones pels seus drets. En aquests moments, si bé la legislació vigent reconeix plenament els drets de les dones, a la pràctica diària encara són molts els aspectes que cal continuar treballant i reivindicant. El treball familiar no remunerat, les diferències salarials entre dones i homes o la violència de gènere són una mostra de que encara tenim un llarg camí per recórrer fins que aquests compromisos normatius esdevinguin una realitat a la vida diària de totes les dones.

La revista "entre dones" és una més de les accions de sensibilització en el treball per a la igualtat home/dona que fem conjuntament uns quants municipis de la comarca. En aquest sisè número parlem de la coeducació com a proposta educativa de futur, com a eina imprescindible per a avançar en la igualtat i, en definitiva, com a camí per a la construcció d'una societat més justa i solidària. L'educació esdevé un instrument per a transformar aquells valors i estereotips tradicionals, basats en el patriarcat, que ens impedeixen caminar cap a una societat sense discriminacions ni desigualtats.

Si eduquem els nens i les nenes d'avui en actituds i pràctiques més igualitàries, les persones adultes del futur les tindran més ben integrades en tots els àmbits de la vida quotidiana i actuaran en conseqüència. Ja veieu, doncs, que afrontem un gran repte. Però, certament, l'objectiu que perseguim també és prioritari per la nostra societat.

Gràcia Ferrer Codinachs

Regidora de Dones, de Joves, de Salut i de Cooperació al Desenvolupament
Ajuntament de Vic

La publicació d'aquesta sisena edició de l'entre dones ha estat possible gràcies a la complicitat, el suport i el treball de moltes persones. Algunes hi han participat indirectament; d'altres directament. A totes elles, el nostre reconeixement.

Direcció

Rosa Roca Fusco

Textos

Anna Sangles Vinyes, Núria Muñoz Carreras, Rosa Roca Fusco i Maria Soler Tor

Disseny gràfic

Bisgràfic

Dipòsit Legal

B-51.932-2008

L'entre dones ha estat editada pels Ajuntaments de: Manlleu, Roda de Ter i Vic, i el Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura.

Amb el suport econòmic de:

L'apunt

L'educació, un compromís

Si us passegeu per les pàgines d'aquesta sisena edició de la revista, descobrireu, ràpidament, que el tema de fons és l'educació.

Entenem que l'educació és una acció conscient, positiva i intencionada que, com diu Fernando Sabater, requereix de les persones educadores optimisme i, per què no? una mica d'idealisme perquè educar és creure en la perfectibilitat humana, en la capacitat innata d'aprendre ... en que les persones podem ajudar-nos a millorar per mitjà del coneixement. És creure en l'educació com a motor de canvi.

I entenem que educar significa prendre un compromís no només col·lectiu, sinó també individual: eduquem des de la família, des de l'escola, o socialment a través, per exemple, de la influència dels mitjans de comunicació, però ho fem, també, individualment, en la nostra relació amb els altres. Educar comporta, doncs, posicionar-se, valorar i qüestionar la realitat més quotidiana, i alhora ser crític també amb nosaltres mateixos, revisant les pròpies creences quan cal.

Treballar per unes relacions més igualitàries entre homes i dones o per a l'eradicació de la violència és el que ens porta, avui, a parlar d'educació i, més concretament, de pràctiques coeducadores. Creiem que cal qüestionar-nos sobre com estem educant a infants i joves o, demanar-nos, entre d'altres coses, quins valors, creences o estereotips estem perpetuant.

Us animem a descobrir doncs, quins són els reptes que ens planteja la coeducació i quines les millores que ens pot aportar individualment i de forma col·lectiva. Alhora us donarem recursos o idees per si voleu fer de la coeducació, el vostre compromís.

Dedicatòria

L'equip de la revista "entre dones" – regidores de les àrees d'igualtat i tècniques municipals- volem dedicar aquesta edició de la revista a la Maria Martos Cruz. Ella va promoure i impulsar aquest projecte i ella va fer possible que fos compartit i, per tant, comarcal. Ens cal agrair-li, doncs, que des de la implicació, la convicció i la valentia hagi fet possible aquest mitjà que pretén informar, sensibilitzar i donar veu a l'experiència i al saber de totes les dones.

Subscriu-te gratuïtament

Si vols rebre la revista entre dones a casa teva, ja siguis en format paper o en format digital, fes-nos arribar les teves dades.

Truca al **93 854 39 39** o envia un mail indicant-nos l'adreça on vols rebre la revista a: piad@rodadeter.cat

**l'apunt
parlem de...
en primera persona
elles actuen
de més a prop
sortim al carrer
ls contes
pluja de sentits
al teu abast
agenda**

L'educació,
un compromís

Sense coeducació
conscient, fracassarem

Entrevista amb Mercè Otero Vidal,
assessora en temes de coeducació

El tren de la coeducació

Formació i recerca
en clau de gènere a la UVic

Més iguals
que diferents

Mares i pares,
què podem fer?

Pilarín Bayés
ens dedica ...

Contes, webs
i adreces d'interès

Recull d'activitats programades
en motiu del 8 de març

11111111111111111111
220806142080603

Sense coeducació conscient, fracassarem.

Daniel Gabarró
Mestre, psicopedagog, llicenciat en humanitats,
investigador en gènere i equitat.
www.danielgabarro.cat

Text de Daniel Gabarró.

Què vol dir coeducació?
Gran part de la població confon coeducació amb tenir escoles on nenes i nens comparteixin l'aula i intentar educar-los igual. Però això no és coeducació, això només és escola mixta, un tipus d'educació que no disminueix les diferències sinó que les amplia i les converteix en desigualtat. Tanmateix, no hem de creure que separar els nois i les noies en escoles segregades serà la solució: ben al contrari, encara l'agreuja més. La resposta per educar per a la llibertat és la coeducació.

La coeducació implica adonar-se que, a la nostra societat, hi ha exigències diferents per a cada sexe i actuar en conseqüència de forma conscient. La coeducació implica tenir objectius diferents per a nois i per a noies per tal que ambdós arribin a viure una veritable equitat. Quan ens adonem que els rols femenins i masculins són diferents, veiem que els infants necessiten un suport afegit diferent per poder alliberar-se

d'aquests estereotips socials. Aquest suport que els ajuda a ser lliures és la coeducació.

La coeducació implica, necessàriament, partir del reconeixement dels estereotips femenins i masculins per trencar-los i oferir una alternativa més enllà de les limitacions de gènere. La coeducació implica educar les noies per què s'empoderin, per què tinguin estratègies assertives d'afirmació, per què siguin capaces de detectar discriminacions subtils i resoldre-les, per a valorar-se més enllà de la bellesa física, per no caure en l'amor romàntic i dependent... Però, per una altra banda, implica ajudar els nois a deixar de considerar la violència com una eina útil de relació, reconvertir la violència en energia, ajudar-los a ser empàtics, a implicar-se emocionalment en les relacions, a tenir experiències de cura dels altres, a reconèixer i gestionar positivament les seves emocions, a valorar la sensibilitat, la responsabilitat i el suport emocional com a valors imprescindibles per a ser veritables homes...

Pretendre que les noies i els nois han de rebre el mateix per arribar a l'equitat és ignorar que parteixen de punts diferents. La coeducació és l'acció que com a família, com a centre educatiu o com a societat realitzem de manera conscient per alliberar els nostres infants de la dictadura dels rols estereotipats i ajudar-los a viure's en llibertat.

Coeducació i escola

La coeducació ha d'aportar, a nivell educatiu, dos beneficis claus i que, sorprenentment, han estat ignorats fins ara: la reducció del fracàs escolar i la millora de la conducta i l'ambient de treball a l'escola.

Els últims estudis sobre el tema que he realitzat conclouen que la coeducació és la forma més efectiva d'incrementar l'èxit acadèmic. Mentre que els canvis metodològics només poden incrementar els aprovats en un màxim d'un 6%, tal com demostren els estudis de l'OCDE, els canvis que promoguin una acció coeducativa que trenqui els estereotips

de gènere dels nostres infants poden incrementar l'èxit acadèmic entre un 14 i un 20%.

A més, aquestes accions tenen conseqüències directes en el bon clima del centre perquè fan innecessàries les demostracions d'enfrontament i violència verbal i simbòlica de molts adolescents nois que usen com una forma d'intentar demostrar la seva masculinitat. Amb un treball coeducatiu, els conflictes violents als instituts i escoles es redueixen extraordinàriament en animar els nois a construir-se seguint models masculins alternatius, reconciliats amb el saber acadèmic i la cura de les persones.

En aquest sentit, cal esperar que durant els propers anys la coeducació, en un sentit molt diferent al de l'escola mixta, ocupi el centre pedagògic dels centres escolars. Això modificarà la manera com l'alumnat es relacionarà amb els aprenentatges i amb la resta de persones del seu entorn. Aquest canvi de relació

implicarà un increment de l'èxit acadèmic i un entorn més agradable i constructiu a les escoles, però sobretot, portarà a l'alumnat a viure lliurement, més enllà dels estereotips de gènere.

Coeducació i societat

Però la coeducació també és qualsevol acció social que es faci per tal de sensibilitzar a les persones dels seus rols de gènere i que els ajudi a transcendir-los per a ser més lliures.

Tal com sovint es parla d'entorns educadors o de pobles o ciutats educadores, també podríem parlar d'entorns coeducadors, de ciutats coeducadores o d'associacions o empreses coeducadores. Aquestes ciutats, entitats o empreses complementarien i consolidarien les tasques coeducadores de les famílies i dels centres educatius. La seva missió seria facilitar que cada sexe pogués viure al marge dels seus estereotips i incorporar el millor de l'altre sexe.

Per exemple, serien empreses, entitats, pobles... que ajudessin a les dones a incorporar-se a llocs públics de responsabilitat, a expressar les seves necessitats i a aportar la seva visió del món de forma activa amb una sèrie d'accions concretes i, per una altra part, animessin els homes a implicar-se en tasques de cura de la família (infants, gent gran, persones malaltes), en la feina de la llar, així com en la recuperació, expressió i gestió dels propis sentiments. Serien entorns que promourien una distribució dels temps equitativa entre homes i dones, de forma que els dos gèneres gaudissin del seu temps distribuït en tres àrees de valor equivalent: temps laboral, temps familiar i temps personal.

La coeducació és imprescindible per a una educació alliberadora, però també per a una societat més feliç, creativa, productiva i pròspera. No és, com pot semblar a primera vista, un tema tangencial sinó una proposta educativa que ha de millorar la societat sencera.

La coeducació implica adonar-se que, a la nostra societat, hi ha exigències diferents per a cada sexe i actuar en conseqüència de forma conscient.

La coeducació ha d'aportar dos beneficis claus: la reducció del fracàs escolar i la millora de la conducta i l'ambient de treball a l'escola.

La coeducació és imprescindible per a una educació alliberadora, però també per a una societat més feliç, creativa, productiva i pròspera.

Entrevista Mercè Otero Vidal (Barcelona, 1947) llicenciada en Filosofia i Lletres per la UB. La Mercè porta molts anys de dedicació a la formació del professorat i a l'assessorament a centres sobre Coeducació. Té publicats articles i materials de coeducació i ginecocrítica (crítica literària, històrica i filosòfica de dones) i ha fet nombroses traduccions de: Duoda, Christine de Pizan, Marie de Gournay, Gilles Ménage, entre moltes d'altres. Pertany a Ca la dona i a la Xarxa Feminista.

“Qüestionar els estereotips suposa moltes vegades qüestionar-se personalment.”

“ Parlar de coeducació vol dir criticar i superar els estereotips, intervenir en l'ús sexista de la llengua, revisar críticament les lectures, diversificar els jocs, revisar i “completar” els continguts de les diferents àrees i sobretot tenir cura de les relacions entre iguals i de la formació afectivosexual ...

Seria ideal que l'escola comptés amb la complicitat de les famílies i els mitjans de comunicació per poder afrontar críticament i superar les limitacions dels estereotips.

No es pot deixar passar el més mínim insult ni maltractament, malgrat que sembli que és cosa de criatures i no té importància, perquè en realitat sí que en té i és l'esclatxa per on poden entrar “coses” pitjors.”

Què ens podries dir sobre la coeducació?

Avui encara les nostres criatures van a centres escolars que no són pròpiament coeducatius; són centres mixtos perquè les nenes i els nens van a la mateixa classe, però el llenguatge, els continguts curriculars, l'ocupació de l'espai, per exemple, és androcèntric, això vol dir que és de domini masculí i que el femení, les dones i les nenes queden invisibilitzades o marginades. O sigui, que la igualtat d'oportunitats no és real. Parlar de Coeducació vol dir: criticar i superar els estereotips, intervenir en l'ús sexista i androcèntric de la llengua, incidir en l'ocupació de l'espai al pati i en general, revisar críticament els contes i les lectures, diversificar els jocs, revisar i “completar” els continguts de les diferents àrees i matèries per reconèixer i valorar les aportacions de les dones. I sobretot tenir cura de les relacions entre iguals i de les relacions jeràrquiques, de la formació afectivosexual... Vol dir una educació per a nenes i nens igual i diferent alhora.

Mercè, quan vas començar a reflexionar sobre coeducació?

Vaig començar “conscientment” a treballar per a la coeducació a partir de les Primeres Jornades Catalanes de la Dona, celebrades al Paranimf de la Universitat de Barcelona el maig de l'any 1976 o sigui que s'ha de reconèixer que va ser i és el moviment feminista el que ha estat capdavanter en aquest plantejament.

Quin era el discurs que es donava llavors?

En aquells moments estava molt clar que sortíem de la negra nit del franquisme i que calia trencar amb les escoles segregades de nens i nenes que comportaven una greu discriminació per a les nenes, noies i dones. També érem tan optimistes que creïem que posant les nenes i nens a la mateixa classe ja se solu-

cionarien totes les discriminacions i després ben aviat vàrem veure que no era així.

S'han donat canvis i avenços a la societat en general i a l'escola?

Clar que sí, s'ha avançat molt perquè l'educació actualment és obligatòria i gratuïta fins als 16 anys per a tota la població. I pel que fa a la igualtat d'oportunitats també cal dir que els resultats acadèmics de les nenes i noies són fins i tot millors que els dels nois, però això després no es veu a la societat perquè els llocs de treball importants i de poder continuen sent ocupats majoritàriament pels homes. Això vol dir que continuen actuant els estereotips sexuals i que les noies continuen fent opcions que no són les que “es cotitzen” i el treball de cura continua sent responsabilitat de les dones i no funciona la conciliació familiar.

Com es poden superar aquests estereotips...

Seria ideal que l'escola comptés amb la complicitat de les famílies per poder afrontar críticament i superar les limitacions dels estereotips en l'educació de les nenes i dels nens. També seria ideal que els mitjans de comunicació de masses col·laboressin en aquest sentit. Però fins i tot en el cas que l'escola estigui sola en aquest objectiu, val la pena que les criatures vegin, visquin, facin i sentin de manera alternativa al centre escolar perquè puguin contrastar i puguin tenir una opinió crítica. En el cas de les famílies, el problema més greu és el model tradicional de la distribució estereotipada de tasques entre homes i dones i que no hi hagi una decidida política de conciliació de temps entre el treball de cura i el treball assalariat tant per a les dones com per als homes.

Quina creus que és l'actitud dels mestres i del professorat?

Pel que fa a la coeducació cal dir que

és un “discurs” que al professorat li sona, però falta la sensibilització, conscienciació i el compromís per portar-la a terme. També cal dir que no és fàcil perquè en la formació inicial del professorat encara no se li dóna el protagonisme que li correspon. Qüestionar els estereotips suposa moltes vegades qüestionar-se personalment i repeteixo que no és fàcil. Fins i tot a vegades pot ser que dins d'una aula, en una matèria concreta, la professora i l'alumnat puguin actuar coeducativament, però cal que la coeducació sigui present a tot el centre i sigui corresponsabilitat de tota la comunitat educativa i aquí entren també les famílies i altres instàncies de convivència social.

I amb quins recursos poden comptar?

Actualment ja hi ha una bibliografia bàsica sobre coeducació i en totes les àrees es poden trobar recursos per a tractar els continguts de manera coeducativa i s'han fet reculls de bones pràctiques en aquest sentit. Dins de l'aula, la coeducació és molt agraïda perquè les nenes i els nens i les noies i els nois s'adonen que és una qüestió important i que repercuteix en les seves vides, en la seva autoestima, en els projectes de futur laboral i relacional. De fet, no cal fer grans coses ni coses diferents, el que cal és canviar la perspectiva, el punt de vista i posar en evidència la diferència sexual i el que significa tenir al davant nenes i nens que són iguals i diferents alhora.

Des del Departament d'Educació de la Generalitat quines eines elaboren per facilitar l'equitat entre nois i noies des de l'escola?

Aquests últims anys a la normativa de principi de curs hi ha un apartat que parla explícitament de la coeducació i la igualtat d'oportunitats de nens i nenes, noies i nois, en cada una de les etapes educatives i a més a més es contempla la figura d'una

persona que en els consells escolars dels centres vetlli per aquesta igualtat d'oportunitats. Però clar, aleshores cal arbitrar la formació d'aquestes persones perquè puguin ser l'element dinamitzador en els centres en aquest sentit. També hi ha centres que tenen un projecte de coeducació que reben el suport del departament, però cal la generalització.

Per anar acabant, quins són els reptes que creus que se'ns planteja a la societat? I per quins creus que hauríem de començar o donar una especial atenció?

La societat en conjunt ha de sentir-se corresponsable de la coeducació i col·laborar amb l'escola en aquest sentit. L'educació dita no formal és molt important i per això cal incidir en els mitjans de comunicació i en els espais i temps d'esbarjo. Té molta repercussió social tot el que pot fer l'escola, mitjançant la coeducació, per tal de prevenir i eradicar la violència masclista. Per això i per a la conciliació familiar del treball de cura és important introduir els aspectes referents a les noves masculinitats. Només superant els límits dels estereotips aconseguirem una societat més lliure, justa i equilibrada tant per a les dones com per als homes.

Ens pots explicar alguna anècdota?

La coeducació suposa una intervenció perquè si no, la tendència és continuar de la mateixa manera. A classe moltes vegades es prioritza el programa, l'examen i passa allò que el que és urgent passa per davant del que és important. Per això a l'aula, al pati, al menjador, al vestuari, als passadissos, no es pot deixar passar el més mínim insult ni maltractament, malgrat que sembli que és cosa de criatures i no té importància, perquè en realitat sí que en té i és l'esclatxa per on poden entrar “coses” pitjors.

El tren de la coeducació

Equip Polítiques d'Igualtat.

Buscant actuacions sobre coeducació que fossin interessants per explicar-vos, ens va cridar l'atenció un projecte pilot impulsat des del Departament de Polítiques d'Igualtat de l'Ajuntament de Tarragona anomenat **El Tren de la coeducació**.

L'Eva Zafra, agent d'Igualtat i tècnica responsable del projecte, ens explica les entranyes d'aquest pla que té per objectiu educar els nois i les noies en la igualtat, oferir-los les eines i els coneixements per a ser crítics amb els estereotips de gènere i per a reflexionar entorn a la influència de la societat i la cultura en la construcció de la seva identitat.

D'on sorgeix la idea

L'Eva ens explica que tot va començar amb la diagnosi i el treball de camp que van realitzar per veure les necessitats i la realitat de cadascun dels centres educatius en matèria d'igualtat d'oportunitats.

Amb la diagnosi es va revisar com s'estava treballant la coeducació a les escoles de Tarragona. Es va veure que, en general, no s'aplicava de forma transversal i que sempre es treballava com un fet puntual amb un taller o una xerrada i que, per tant, no se li donava cap mena de continuïtat.

Van veure que treballar la coeducació en moments puntuals no afavoria la interiorització dels valors de la igualtat d'una manera gradual i efectiva, com seria òptim. Des d'aquest punt de vista, es va tenir clar que era necessari incidir des de les primeres etapes de vida i intervenir de manera continuada. Així doncs, el programa preveu treballar amb nens i nenes des de les primeres etapes de l'educació primària –a partir dels 6 anys d'edat– fins que acabin la secundària, als 16 anys. D'aquesta manera,

treballant durant deu anys de la vida d'aquests infants i dels seus respectius agents socialitzadors, augmenten les probabilitats d'interiorització d'actituds i pràctiques més igualitàries que, alhora, es puguin projectar i visibilitzar en les seves futures formes de pensar i fer, ens comenta l'Eva.

Per altra banda, a part d'analitzar com es treballava la coeducació, calia també fer una revisió dels continguts. L'agent d'igualtat ens explica que des dels primers anys de vida es poden observar certes actituds que denoten l'impacte de gènere en la construcció de la identitat, per exemple en la manera de relacionar-se amb els altres, en les expectatives laborals i professionals o en la utilització dels espais i les formes d'oci. Encara que no sigui percebut majoritàriament d'aquesta manera, la realitat és que en molts àmbits de la nostra vida quotidiana s'observa l'impacte de la construcció social del gènere. Per aquest motiu, explica, El tren de la coeducació creu necessari incidir en la deconstrucció del concepte gènere, veure i entendre com es construeix, donar eines de reflexió per facilitar la visualització del gènere com un fet cultural i no natural.

Portem-ho a la pràctica

Un cop va estar clar què era el que volien treballar, calia definir com ho portarien a la pràctica. El primer pas, ens diu l'Eva, va ser posar-se en contacte amb les escoles pilot i explicar-los les seves intencions. Les escoles van ser molt receptives i van acollir molt bé la idea de treballar la coeducació de forma transversal i continuada. Per aquest motiu, ara es planifiquen les diferents actuacions conjuntament amb les mateixes escoles i la Fundació Casal l'Amic que imparteix els tallers.

Tot i que per ara només es treballa amb 1r d'ESO i 6è de primària, s'ha establert un programa d'actuació que marca els temes a treballar al llarg dels 10 cursos.

Primària

Cicle inicial: la utilització no sexista dels espais
Cicle mitjà: el llenguatge i la comunicació no sexista
Cicle superior: els usos del temps

Secundària

1r cicle: la corresponsabilitat
2n cicle: l'afectivitat

Durant el curs 2009-2010, treballaran tres tallers cada trimestre, un adreçat a l'alumnat, un al professorat i l'altre a les famílies.

Cristina de la Fundació Casal l'Amic impartint un dels tallers.

Al professorat se'ls ofereix eines i recursos per seguir treballant el tema a les hores de tutoria i, per altra banda, participen de forma activa en els tallers de l'alumnat.

Pel que fa als tallers per a l'alumnat, en el cas de 1r d'ESO, que treballen la corresponsabilitat, amb esquetxos teatrals jugaran a interpretar la realitat, de manera que els nois i les noies es posin a la pell dels seus pares i mares.

Amb les AMPAs, ara per ara hi ha hagut una primera trobada de presentació del projecte, i a partir d'aquí esdefinirà com es treballa. L'Eva creu que, tot i que hi va haver molta bona rebuda, s'haurà de treballar fort perquè els pares i mares vegin el tema de la coeducació com el que és: una peça clau per al desenvolupament personal dels seus fills i filles.

Properes actuacions

Com ja hem comentat, el projecte està en una fase pilot. Actualment s'està treballant amb tres centres educatius, però la intenció és fer-lo extensiu a la resta de centres de la ciutat.

A final d'aquest curs es realitzarà una jornada d'intercanvi d'experiències, on es constituïran taules de treball que donin a conèixer els resultats i conclusions i recerquin noves accions conjuntes per als propers anys.

Per altra banda, es començarà a treballar per a la inclusió d'una persona responsable de coeducació als consells escolars.

Per acabar, li demanem a l'Eva per què l'han anomenat El tren de la coeducació i ens explica que el tren reflecteix la idea de continuïtat, de contingut i de dinàmica que se li vol donar al projecte: té vagons que simularien les diferents temàtiques i continguts de la igualtat i tindria diverses parades (els diferents cursos escolars) on puja però també baixa gent, i això faria referència al procés, al viatge de la igualtat on intentem "recollir" a l'alumnat, però també als pares i mares, al professorat i a altres agents socialitzadors que van apareixent pel camí.

EL TREN DE LA COEDUCACIÓ

Iniciativa de
Departament de Polítiques d'Igualtat de l'Ajuntament de Tarragona.

Finalitat
Promoure la coeducació en igualtat d'oportunitats entre els nens i les nenes de la ciutat i entre les persones que participen en la seva socialització, com les famílies i el professorat.

Com es treballa
Incidint des de les primeres etapes de vida i intervenint de manera continuada al llarg de l'etapa d'escolarització obligatòria. Es tracten diferents temes segons les edats de nens i nenes.

Situació actual
S'ha fet diagnosi i s'ha iniciat el projecte en tres centres educatius.

Singularitat del projecte
Implicació de mestres i famílies.
Treball transversal i continuat.
Projecte de ciutat.

Formació i recerca en clau de gènere a la UVic

A la Comarca d'Osona hi trobem la Universitat de Vic, que imparteix diferents estudis de grau i màster. Amb aquesta secció hem volgut conèixer de primera mà quin és el treball de la Universitat en relació als temes de gènere.

Com a espai dedicat a la investigació, la Universitat de Vic compta des de l'any 1999, amb el Centre d'Estudis Interdisciplinaris de la Dona (CEID) actualment dirigit per Lluïsa Cotoner. El CEID complementa l'activitat dels diferents departaments de la UVic treballant diverses temàtiques de gènere de manera conjunta i transversal a totes les facultats i escoles. Porta a terme projectes de recerca i organitza activitats culturals i docents.

Dins del CEID hi trobem

La Càtedra UNESCO, Desenvolupament i Cultures, concedida l'any 2004, codirigida per Francesca Bartrina i Isabel Carrillo. Les seves accions s'articulen a l'entorn de tres eixos: la formació universitària de postgrau sobre dones, gènere i polítiques d'igualtat i l'intercanvi i cooperació amb centres d'estudis i universitats d'altres països.

Publicacions amb EUMO editorial. La col·lecció Capsa de Pandora, dirigida per Francesca Bartrina, ha esdevingut pionera en la publicació d'assaig interdisciplinari d'estudis de gènere en llengua catalana en l'àmbit universitari.

Els grups de Recerca. Hi trobem el grup de recerca educativa, grup d'estudis d'emprenedoria i grup d'estudis de gènere.

El grup de recerca Emprèn, de la Facultat d'Empresa i Comunicació es va crear l'any 2006 amb l'objectiu de fer recerca en temes d'emprenedoria en la vessant empresarial, entesa com a element clau de la competitivitat i com a creadora de valor. Un dels seus àmbits de treball és el de "Emprenedoria i societat", el qual centra el seu anàlisi en els aspectes socials i econòmics tals com la creació d'ocupació i l'emprenedoria femenina entre d'altres. En el marc de l'emprenedoria femenina, coordinat per Anna Pérez, s'han realitzat dos estudis el de "Emprenedoria femenina a la comarca d'Osona. El cas de les dones immigrades" i al novembre del 2009 l'estudi "Iniciatives públiques per al foment de l'emprenedoria femenina a Catalunya: estat de la qüestió i avaluació". Aquest darrer estudi s'ha centrat a analitzar les accions que es duen a terme des dels ajuntaments i consells comarcals de Catalunya pel que fa a la promoció i suport a les dones emprenedores.

Pel que fa al grup de recerca educativa treballa dues grans línies que resumiríem en "Ciutadania, immigració i educació" i "Territori i educació". Destacar un dels àmbits de recerca, el d'educació i gènere dirigit per Rosa Guitart, que treballa en l'anàlisi del paper de les dones en l'educació. Des d'aquest

grup, recentment s'ha realitzat un projecte de recerca sobre les característiques dels models de gènere a l'adolescència.

El darrer grup de recerca, especialitzat en gènere i coordinat per Pilar Godayol, prioritza la recerca en els àmbits de la traducció, la literatura, la història i la comunicació. Es treballa en cinc línies d'investigació:

Gènere i estudis biogràfics: catalanes rellevants: es centra en la recuperació i la visibilització de personalitats femenines de la cultura catalana i en l'acostament de les seves contribucions a la ciutadania del segle XXI. Dins aquesta línia s'organitza l'activitat "Converses en catalanes d'avui" on es fan entrevistes a diverses personalitats femenines.

Gènere i traducció: es treballa aspectes com ara la recuperació de traductores i d'escriptores clàssiques i feministes.

Gènere i teatre: estudia, en el context català, l'aportació al fet teatral de dramaturgues, actrius, escenògrafes, directores, traductores, il·luminadores, tècniques i empresàries.

Feminismes i masculinitats: estudis històrics i literaris: vol contribuir a visibilitzar el paper de les dones destacades al llarg de la història i així teixir una història de la

humanitat en femení.

Gènere i comunicació audiovisual: es realitzen projectes com l'estudi del paper de gènere en les adaptacions cinematogràfiques traduïdes o la recerca sobre estereotips sexistes en el doblatge i la subtitulació de pel·lícules.

Gènere i llenguatge: línia centrada en l'estudi del llenguatge emprat en el discurs escrit des d'una perspectiva de gènere.

Finalment, el CEID el trobem vinculat a

L'Institut Interuniversitari d'Estudis de Dones i Gènere, on s'imparteix el Màster oficial en estudis de dones, gènere i ciutadania. L'objectiu general del màster és donar una formació en els estudis sobre dones i gènere que sigui rigorosa i alhora aplicable a problemàtiques d'interès social.

1 2 3 4

9

12

TRADUCTORES

DONES I TEATRE

ESPORTISTES

MESTRES I PEDAGOGUES

lanes del XX Pilar Godayol (ed.)

i no neix dona. Antologia de textos d'El segon sexe, de Simone de Beauvoir

Nens i nenes. Segon de primària. CEIP Sentfores.

Més iguals que diferents

Hem anat al CEIP Sentfores a conèixer els nens i les nenes que cursen segon de primària per saber com es veuen uns i altres. Tot conversant, hem deduït que nenes i nens es veuen més iguals que diferents: Aprecien les diferències físiques i els diferents gustos que tenen uns i altres a l'hora de vestir, però les seves estones de joc encara són molt compartides: junts fan cabanes, curses de cargols, s'amaguen o s'empaiten. Tots estan contents de ser nens o de ser nenes, tots comparteixen amics i amigues i tots tenen grans somnis per quan siguin grans. Molts volen ser veterinaris/veterinàries, però també han sortit d'altres professions més sorprenents. Aquestes són algunes de les coses que ens han explicat:

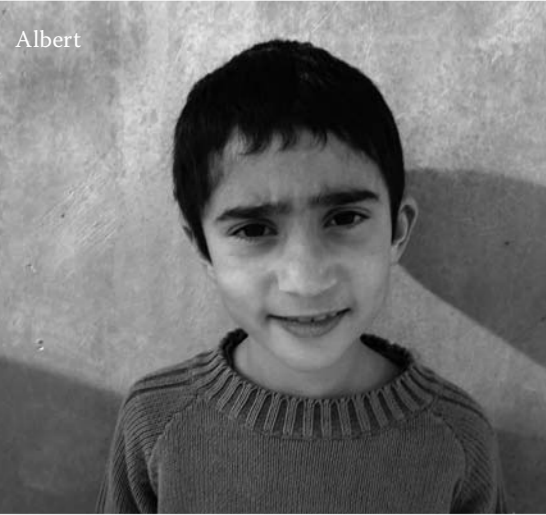

Aina

Pau

“Amb la mare m'agrada fer pintura i amb el pare anar amb bici”

Aina

Albert

“Nens i nenes som una mica diferents... potser als nens ens agraden uns colors i a les nenes uns altres”

Albert

Biel

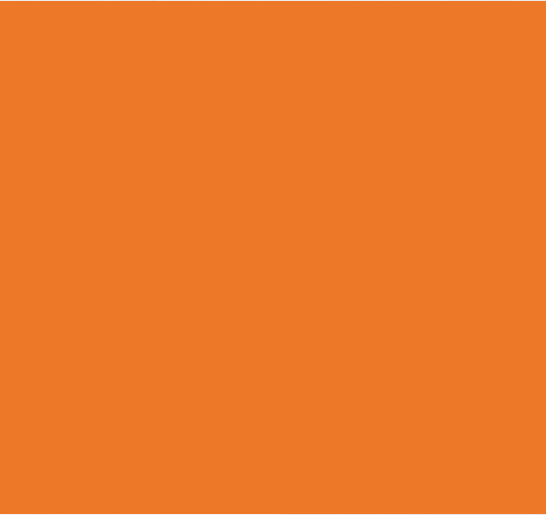
Ruth

“No m'agraden ni els vestits ni les faldilles”

Ruth

Núria

Adrià

Oriol

Lluç

Laia

Policia, paleta, granger i picapedrer. De moment, però: “Som molts amics i juguem sempre junts. Aquest dies fem cabanes”

Adrià, Oriol, Lluç i Laia

Jofre

“De gran, vull anar al Japó i fer-me ninja M'agrada ser nena perquè quan sigui gran podré tenir fills.”

Núria

Guillem

Elsa

Enginyer de parc d'atraccions i mestra. A tots dos els agrada: “que els pares ens portin a llocs, com per exemple, Barcelona.”

Guillem i Elsa

Xènia

Nil

“M'agrada ajudar a la mare a fer flams de xocolata”

Xènia

Judit

“Amb la mare m'agrada netejar, amb el pare jugar a tennis”

Judit

Lobna

Otto

“Sí que els nens són diferents: porten els cabells curts”

Lobna

Ens hem quedat amb les ganes de tenir la mateixa conversa amb els més grans, els de sisè. Creieu que es veurien tan iguals? Us sembla que encara comparteixen amb la mateixa intensitat els seus jocs? Només es referirien a les diferències físiques? I les professions, estarien més marcades pel gènere?

Haurem de tornar a sortir al carrer !!

Sovint, pares i mares donem per descomptat que les diferències de comportament entre els nens i les nenes són innates.

Ens és difícil admetre que no han nascut amb uns rols sexuals establerts.

Tanmateix, nombrosos estudis demostren que nens i nenes es comporten d'acord amb allò que han vist, amb uns models socials i amb uns missatges verbals estereotipats transmesos, principalment, en el sí de la família.

Revisar i reflexionar les nostres actituds i actuacions

Educar implica ser coherents entre allò que diem i defensem i el que en realitat fem.

Deixar que nens i nenes escullin sense que el sexe els condicioni

No limitem els jocs dels infants. Potenciem que escullin aficions, esports o activitats acadèmiques d'acord amb la seva manera de ser, pensar i estar en el món.

Ser crítics amb els valors que es transmeten des de l'entorn

Pares i mares podem crear espais de diàleg per a reflexionar junt amb els nostres fills i filles sobre els valors que transmeten els seus llibres, videojocs, programes de televisió preferits ...

Mares, pares ... què podem fer?

Conscienciar els infants de la importància de repartir les tasques i les responsabilitats en tots els àmbits

Pares i mares hem de ser un model positiu: hem de procurar evitar el model de pare que s'ocupa només de la disciplina i el de mare que porta tota sola les tasques de la llar.

Deslegitimar la força i l'ús de la violència

Pares i mares hem de fomentar el respecte a la diferència i el diàleg com a única via per a la resolució dels conflictes.

Deixar que nois i noies puguin expressar els seus sentiments

Nois i noies tenen el mateix dret a plorar, a riure, a empipar-se, a cridar, a jugar, a patir per l'amor... Caldria educar-los perquè gaudeixin d'una sexualitat sana i responsable, es respectin a si mateixos i respectin als altres.

Evitar mostrar una actitud de major permissibilitat amb els nois que amb les noies

A vegades tendim a ser més permissius amb els nois, per exemple, amb la manera de parlar, l'hora d'arribada a casa acostuma a ser més tardana, la vigilància sobre les amistats és menys estreta,... La noia en canvi ha de mantenir les formes i esperem que es comporti d'una manera més delicada i/o educada.

Coeducar és considerar les diferències personals, al marge d'estereotips sexuals, tenint en compte els valors i les capacitats individuals, independentment que per tradició, es considerin masculins o femenins, tendint al desenvolupament màxim del seu propi potencial, per formar persones autònomes, justes, tolerants i solidàries, conscients de les seves pròpies necessitats.

Pilarín Bayés ens dedica ...

PILARÍN BAYÉS

Nascuda a Vic l'Abril de 1941, és una persona amb una llarga experiència en el món de la il·lustració; una enamorada de la seva feina que va publicar el seu primer conte el 1964. Des d'aleshores ha passat molt temps, i més de 600 llibres publicats l'avalen com una de les grans de la il·lustració infantil al nostre país. És col·laboradora de la revista Cavall Fort i també ha publicat caricatures en nombrosos diaris.

Una escola, una Plaça i una Biblioteca porten el seu nom, i és d'aquelles persones que pensa que algú que estima la seva feina, en el fons mai la deixa de fer. Catorze hores diàries amb el llapis i paper a la mà, fan dels seus dibuixos unes il·lustracions característiques i amb estil propi, reconeixibles arreu on les trobis.

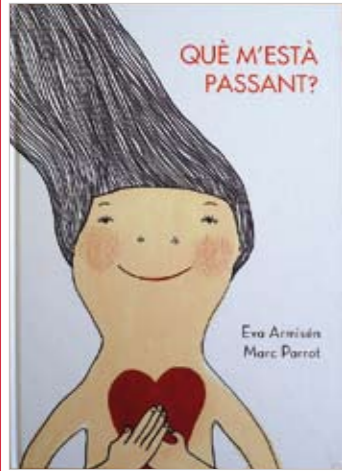
La Pilarín va rebre la Creu de Sant Jordi, l'any 91.

Dones-homes - Per sort es
avui dia, inquestiona
la igualtat com a éssers h
diferències son boniques,

contes que ens agraden

QUÈ M'ESTÀ PASSANT?

Eva Armisén i Marc Parrot
Ed. Lumen. Barcelona 2009
Inclou CD amb les cançons d'en Marc Parrot
18,95 €

Què m'està passant? És la pregunta que ens fem quan sentim quelcom per primera vegada o no sabem reconèixer allò que sentim. Aquest llibre parla d'emocions quotidianes com la ràbia, la vergonya o la por, des del punt de vista de qui les està sentint i hi reflexiona.

Els sentiments prenen forma amb les cançons de Marc Parrot i les il·lustracions d'Eva Armisén reunides per descriure situacions que els nens, les nenes i els pares identificaran ràpidament, i donaran peu a converses sobre les pròpies experiències.

LA MARTA DIU NO!

Cornelia Franz i Stefanie Scharnberg
Ed. Takatuka. Barcelona 2009
24 pàgines. 13,50 €

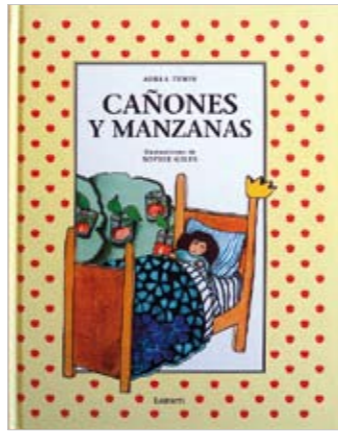
Quan la mare plega tard de treballar, la Marta, en sortir de la guarderia, sempre va a ca l'avi Francesc, el veí que viu al pis del costat. De fet, a la Marta l'avi Francesc li cau bé, però darrerament s'arramba massa quan toquen el piano i li fa petons mullats. La Marta no sap com explicar-ho a la mare, això. Un dia es posa malalta, i per fi diu a la mare que ja no té ganes d'anar a ca l'avi Francesc. La mare no s'enfada gens, i aleshores la Marta ja no ha de tornar a casa del veí. Un llibre per ajudar les nenes i els nens a posar límits i a dir que no.

ELS VIATGES DE L'OLGA

Paul Maar. Il·lustracions Eva Muggenthaler
Ed. Takatuka. Barcelona 2009
42 pàgines. 15,00 €

L'Olga fa un viatge en somnis per mons extraordinaris on imperen lleis molt estrictes: així, va a parar al país dels cercles, on és detinguda per la policia i adaptada a un ambient on tot és rodó. L'Olga aconsegueix fugir, però també al país dels cantells, al país dels tons vermells i al país de capperavall és vista amb mal ull, perquè no hi encaixa. Per sort, l'Olga troba cada vegada la manera d'escapolir-se, fins que per fi aterra al país dels llits. Un fantàstic llibre il·lustrat sobre la tolerància i el coratge de ser diferent, amb divertits versos de Paul Maar i imatges plenes d'imaginació d'Eva Muggenthaler.

CAÑONES Y MANZANAS

Adela Turin. Il·lustracions de Sophie Giles
Ed. Lumen. Col·lecció: A favor de les nenes
39 pàgines. 13,95 €

Al palau del rei Kublai ningú recorda la pau. La reina Delphine s'avorreix darrera les finestres i, la seva filla, la petita princesa Philippine, somia en menjar pomes vermelles i sucoses doncs únicament coneix les enllau-nades. Un bon dia, la reina decideix escriure i il·lustrar un llibre que explica als infants una vida pràctica i feliç; una vida sense combats; una vida sense soldats. Una vida que, finalment, acabaran coneixent.

Aquests llibres els podeu trobar i demanar en préstec al PIAD Neus Català de Roda de Ter, al Vic Dones de Vic i al SIAD de Manlleu.

webs

www.xtec.cat/innovacio/coeducacio/

Web del departament d'educació que recull bones pràctiques en matèria de coeducació, recursos i informacions d'interès. L'objectiu és promoure una educació que potencii la igualtat real d'oportunitats i l'eliminació de tota mena de discriminació per raó de sexe, així com integrar de forma explícita i amb continguts d'aprenentatge la perspectiva de gènere.

www.danielgabarro.cat

En aquest web, hi trobareu reflexions i materials vinculats a l'educació, a la reflexió social i al creixement personal. Filosofia i recursos, pensament i acció. Aquests són els dos lemes d'aquest web. Perquè, segons Daniel Gabarró, acció sense filosofia és perdre's sense mapa i filosofia sense acció és excusa per no comprometre's. Tots els materials i documents estan exempts de drets d'autor i es poden usar lliurement sense afany de lucre.

blog

http://blocs.xtec.cat/bellvitge-coeducacio

Un bloc d'informació i reflexió per a una veritable coeducació. Espai virtual amb articles, informacions, adreces i reflexions al voltant del tema de la coeducació.

adreces telèfons

PIAD NEUS CATALÀ
PUNT D'INFORMACIÓ I
ATENCIÓ A LA DONA

PIAD NEUS CATALÀ. RODA DE TER

Can Planoles
C. Ramon Martí, 42 1a planta
08510 Roda de Ter
Telèfon 93 854 39 39
Correu electrònic:
piad@rodadeter.cat
Dilluns i dimarts,
de 9 a 14 h i de 16 a 19 h

VIC DONES

C. Mestre Garriga, 12
08500 Vic
Telèfon 93 702 72 84
Correu electrònic
pundona@vic.cat
De dilluns a divendres
de 9 a 14 h
(hores concertades)

SERVEI D'INFORMACIÓ I ATENCIÓ A LES DONES DE MANLLEU (SIAD)

Àrea de Benestar Social, Salut Pública i Consum de l'Ajuntament
C. Baixa Cortada, 9
08560 Manlleu
Telèfon 93 851 08 48
Correu electrònic
siad@manlleu.cat
Dimarts i dijous
de 10 a 13 h i de 16 a 18 h

SEU TERRITORIAL A LA CATALUNYA CENTRAL INSTITUT CATALÀ DE LES DONES

Pl. Major, 37,2a
08500 Vic (Osona)
Telèfon 93 6939883
Correu electrònic
icd.catalunyacentral@gencat.cat

Servei d'atenció telefònica 24 hores per a les dones en situació de violència:

900 900 120
i per correu electrònic:
900900120@gencat.cat

Un servei gratuït i confidencial que informa, assessora i facilita la manifestació dels casos de violència contra les dones les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any. Les persones que accedeixin al servei poden expressar-se en català, castellà, anglès, francès, alemany, italià, rus, àrab, romanès, croat i xinès (mandarí)

Grups de dones

Sabies que hi ha grups i/o associacions de dones en els municipis?

- Centelles
- Manlleu
- Muntanyola
- Roda de Ter
- Taradell
- Tona
- Torelló
- Ripoll
- Vic
- Viladrau
- Orís

Truca al teu PIAD (punt d'informació i atenció a les dones) més proper i informa't.

8 de març

Dia Internacional de les dones

xerrades, tertúlies i tallers

Mortes per violència de gènere a Mèxic i Centreamèrica: una realitat llunyana?, a càrrec de Patsilí Toledo Vásquez, advocada.
Dia: divendres, 5 de març
Lloc: Sala Segimon Serrallonga. Torre dels Frares. UVIC
Hora: 13h.
Població: Vic

Cinc generacions de dones, a càrrec de Núria Albó Corrons poetessa i novel·lista
Dia: dilluns, 8 de març
Lloc: Sala de la Columna de l'Ajuntament de Vic
Hora: 19 h.
Població: Vic

Dones i repressió franquista, una memòria oblidada, a càrrec de Montse Armengou, periodista i directora de documentals històrics
Dia: dimarts, 9 de març
Lloc: Sala Segimon Serrallonga. Torre dels Frares. UVIC
Hora: 12h.
Població: Vic

Reminiscència de manlleuenques
Dia: dimecres, 10 de març
Lloc: Sala d'actes de l'Hospital Sant Jaume de Manlleu
Hora: 11h.
Població: Manlleu

Tertúlia: "Tot reflexionant sobre la cura". Hi participen: Laura Ferré, Lluís Sarreta i M. Carme Raurell
Dia: dijous, 11 de març
Hora: 20h.
Lloc: Vestíbul Biblioteca Bac de Roda
Població: Roda de Ter

Quins productes audiovisuals consumeixen els nostres infants i adolescents?, a càrrec de l'Anna Carrió, docent i artista.
Dia: divendres, 12 de març
Lloc: Local del Vic Dones
Hora: 20h.
Població: Vic

Com ser mares i pares avui dia. Un diàleg entre dones i homes, a càrrec d'Anna Maria Vidal
Dia: dimecres, 17 de març
Lloc: Museu Industrial del Ter, Auditori Roca
Hora: 15h.
Població: Manlleu

Noves masculinitats, a càrrec de Maria Dolors Renau Manen
Dia: divendres, 26 de març
Lloc: Sala de sessions de l'ajuntament de Manlleu
Hora: 19h.
Població: Manlleu

tallers

Taller de risoteràpia
Dia: divendres 12 de març
Hora: Casal Cívic Frederica Montseny
Lloc: 18h.
Població: Manlleu

Publicitat i adolescents. Rols, valors i estereotips de gènere que transmet la publicitat
Dia: divendres 19 de març
Lloc: El Si-dral, C. de la Font, 12 Manlleu
Hora: 19h.
Població: Manlleu

L'experiència de les dones a l'entorn quotidià
Dia: dilluns, 22 de març
Lloc: Local del Vic Dones C. Mestre Garriga, 12
Hora: 18h.
Població: Vic

l'hora del conte/clubs de lectura

Marduix i altres contes
A càrrec de Caro von Arend
Dia: dissabte, 6 de març.
Lloc: Biblioteca Bisbe Morgades C. Baixa Cortada, 1 1r
Hora: 12h.
Població: Manlleu

Lectura del conte Esperança d'Agnès Vinyeta a càrrec de Marina Mascarella i Dani Martínez
Dia: dijous, 11 de març.
Lloc: Foyer del Teatre Cirvianum
Hora: 20.30 h
Població: Torelló

Lectura de poemes de poetesses catalanes
A càrrec de l'entitat Mares Món
Dia: divendres, 12 de març
Lloc: Sala d'actes de l'Hospital Sant Jaume de Manlleu
Hora: 15.30h.
Població: Manlleu

Missatges al vent. Espectacle de titelles a càrrec de la companyia de titelles Naip. Espectacle promogut per l'associació ADFO
Dia: diumenge, 14 de març
Lloc: Vestíbul de la Biblioteca Bac de Roda.
Hora: 12h.
Població: Roda de Ter

teatre/ cine/ música

Cineforum. Mataharis d'Iciar Bollain
Dia: Dissabte, 6 de març
Lloc: Sala de cultura de la Caixa de Manlleu
Hora: 17h.
Població: Els Hostalets de Balenyà

Coral: Les veus del Ter
Dia: Dimecres, 10 de març.
Lloc: Teatre Casals Gràcia
Hora: 18h.
Població: Manlleu

Paraules d'avui de Montserrat Roig i Fransitorra
Dia: dijous, 4 de març
Lloc: Institut del teatre
Hora: 21.30h.
Població: Vic

Concert acústic "Cantant te n'aDONES"
Dia: Divendres, 12 de març
Lloc: Casino de Vic
Hora: 22.30h.
Població: Vic

Gospel Presentació del nou Grup de Gospel d'Orís i actuació del grup TAM-TAM Gospel
Dia: dissabte, 6 de març
Lloc: Escoles de Bajalou
Hora: 17.30h.
Població: Orís

Cinema: "Río Helado"
Dia: dissabte, 20 de març
Hora: 22h.
Dia: diumenge, 21 de març
Hora: 19h.
Lloc: Teatre Casals Gràcia
Població: Manlleu

exposicions

Exposició fotogràfica de Josep Salvans i Queta Buxó.
Mostra de 40 fotografies de dones, d'ètnies i cultures diferents, d'arreu del món.
Dies: del 8 al 14 de març
Lloc: Casal de la Gent Gran de T.
Població: Torelló

Esperança, il·lustracions d'Agnès Vinyeta
Il·lustracions del conte Esperança, escrit per la mateixa Agnès Vinyeta.
Dies: de l'11 al 13 de març
Lloc: Foyer del Teatre Cirvianum
Població: Torelló

Dones d'empresa
Dies: de l'1 al 26 de març
Lloc: Vestíbul edifici B, Campus Miramarges, UVIC
Població: Vic

Exposició
Dies: del 5 al 21 de març
Lloc: Centre Cultural Can Costa i Font
Població: Taradell

Jo et cuido, tu em cuides
Mostra de fotografies de persones cuidadores, realitzades per professionals i aficionats a la fotografia de Roda de Ter
Dies: del 15 al 26 de març
Lloc: Biblioteca Bac de Roda
Població: Roda de Ter

Exposició: Frederica Montseny
Dies: del 13 al 30 de març
Lloc: Museu Industrial del Ter
Població: Manlleu

sopars/dinars de dones

Sant Vicenç de Torelló
Dia: dissabte, 6 de març
Lloc: Sala d'exposicions de l'ajuntament de Sant Vicenç
Hora: 21.30h.

Taradell. 3a mostra de "Cuines del món"
Dia: dissabte, 6 de març
Lloc: Centre cultural Costa i Font
Hora: 18h.

Els Hostalets de Balenyà
Dia: diumenge, 7 de març
Lloc: Antic bar de les piscines
Hora: 13h.

Tona
Dia: dilluns, 8 de març
Lloc: La Canal
Hora de trobada: 20.30h.

Vidrà
Dia: dijous, 11 de març
Hora i Lloc: a concretar (sopar)

Sant Quirze de Besora
Dia: divendres, 12 de març
Hora i Lloc: a concretar (sopar)

Manlleu
Dia: divendres, 12 de març
Lloc: Sala les Dames
Hora: 21h.

Vic
Dia: dissabte, 20 de març
Lloc: La Central
Hora: 13.30h.

altres

Lectura del manifest i actes diversos organitzats per entitats vinculades a Manlleu
Dia: dilluns 8 de març
Lloc: plaça Fra Bernadí
Hora: 17h.
Població: Manlleu

Acte d' homenatge dedicat a les persones cuidadores
Homenatge públic per reconèixer la tasca de les persones cuidadores – les informals, persones que atenen familiars a casa- i les formals – treballadores de la resi-

dència d'avis de Roda de Ter
Dia: divendres, 12 de març
Lloc: Porxada de Can Planoles
Hora: 21h.
Població: Roda de Ter

Entrega dels Premis Frederica Montseny
Dia: divendres, 12 de març
Lloc: Museu Industrial del Ter
Hora: 21h.
Població: Manlleu

Carpa intercultural, tallers, stands informatius, tastets del món, activitat infantil
Dia: dissabte 13 de març
Lloc: La Carpa
Hora: 17h.
Població: Roda de Ter

Caminem cap a la igualtat:
Caminada popular i esmorzar a Saderra
Dia: diumenge, 14 de març
Hora: 9h.
Punts de sortida: Sant Quirze, Sant Pere, Sant Vicenç i Torelló

Plantada d'arbres
Dia: diumenge 21 de març
Hora: 10.30h.
Lloc: Arboretum (al costat de la piscina municipal)
Població: Manlleu

Per a més informació adreceu-vos als ajuntaments.

*La coeducació és una manera pacífica
i amorosa d'entendre la vida i les
relacions entre dones i homes.*

Charo Altable

